

## Υπόθεση C-216/24

## Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

## Ημερομηνία καταθέσεως:

20 Μαρτίου 2024

## Αιτούν δικαστήριο:

Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Ισπανία)

## Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

28 Φεβρουαρίου 2024

## Προσφεύγουσα:

Asociación Autónoma Ambiental e Cultural Petón do Lobo

## Καθών:

Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais

Eurus Desarrollos Renovables, S. L. U.

Asociación Eólica de Galicia (EGA)

Tribunal Superior de Justicia de Galicia, Sala de lo Contencioso-Administrativo, Sección 3 (Ανώτερο Δικαστήριο Γαλικίας, τμήμα διοικητικών διαφορών, τρίτο τμήμα, Ισπανία)

## 003 – A CORUÑA

[παραλείπόμενα] [προσδιορισμός του δικαστηρίου, της διαδικασίας, των διαδίκων και των εκπροσώπων των διαδίκων]

## ΔΙΑΤΑΞΗ

[παραλείπόμενα] [σύνθεση του δικαστηρίου]

Στην A Coruña, στις εικοσιοκτώ Φεβρουαρίου του έτους δύο χιλιάδες εικοσιτέσσερα.

## ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

**ΠΡΩΤΟΝ.-** Μετά την άσκηση ένδικης προσφυγής από τη δικαστική πληρεξούσιο της οικολογικής ένωσης «Petón do Lobo» κατά της τεκμαιρόμενης απορριπτικής απόφασης επί της ιεραρχικής προσφυγής που η εν λόγω οικολογική ένωση είχε ασκήσει κατά της απόφασης, της 30ής Ιουνίου 2022, του Director xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais de la Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Empresa e Innovación (Γενικού Διευθυντή Ενεργειακού Σχεδιασμού και Φυσικών Πόρων της Πρώτης Αντιπροεδρίας και του Περιφερειακού Υπουργείου Οικονομίας, Επιχειρήσεων και Καινοτομίας, Γαλικία), με την οποία χορηγήθηκαν στην εμπορική εταιρία «Eurús Desarrollos Renovables, S. L. U.» η προηγούμενη διοικητική άδεια και η άδεια κατασκευής των εγκαταστάσεων του σχεδίου έργου του αιολικού πάρκου «A Raña III», που βρίσκεται στον Δήμο Mazaricos (A Coruña), οι δικηγόροι των διαδίκων υπέβαλαν εισαγωγικό δικόγραφο της προσφυγής, υπόμνημα αντικρούσεως και αιτήματα.

**ΔΕΥΤΕΡΟΝ.-** Στο πέρας της προφορικής διαδικασίας, το Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Ανώτερο Δικαστήριο Γαλικίας, Ισπανία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία εν αναμονή της απάντησης του Δικαστηρίου στα υποβαλλόμενα προδικαστικά ερωτήματα τα οποία είναι κρίσιμα για την επίλυση της διαφοράς.

### ΣΚΕΠΤΙΚΟ

**ΜΟΝΟ ΣΗΜΕΙΟ.-** Σε σχέση με τη διαφορά επί της οποίας πρέπει να αποφανθεί, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες σχετικά με την ερμηνεία του δικαιού της Ένωσης, και συγκεκριμένα του άρθρου 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον –όπως τροποποιήθηκε εν μέρει με την οδηγία 2014/52/ΕΕ της 16ης Απριλίου 2014–, η οποία, όσον αφορά τα κρίσιμα εν προκειμένω ζητήματα, μεταφέρθηκε στην ισπανική έννομη τάξη με τους ακόλουθους νόμους:

1.- Ley 27/2006, de 18 de julio, por la que se regulan los derechos de acceso a la información, de participación pública y de acceso a la justicia en materia de medio ambiente (εθνικός νόμος 27/2006, της 18ης Ιουλίου 2006, περί ρυθμίσεως των δικαιωμάτων πρόσβασης στις πληροφορίες, συμμετοχής του κοινού και πρόσβασης στη δικαιοσύνη σε περιβαλλοντικές υποθέσεις, στο εξής: εθνικός νόμος 27/2006) (άρθρο 2, παράγραφος 2, άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο e, και άρθρο 16, παράγραφος 2)· δημοσιεύθηκε στην Boletín Oficial del Estado (Επίσημη Εφημερίδα του κράτους) αριθ. 171, της 19ης Ιουλίου 2006.

2.- Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental (εθνικός νόμος 21/2013, της 9ης Δεκεμβρίου 2013, περί εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στο εξής: εθνικός νόμος 21/2013) (άρθρα 36 έως 38)· δημοσιεύθηκε στην Boletín Oficial del Estado (Επίσημη Εφημερίδα του κράτους) αριθ. 296, της 11ης Δεκεμβρίου 2013.

3.- Ley 8/2009, de 22 de diciembre, por la que se regula el aprovechamiento eólico en Galicia y se crean el canon eólico y el Fondo de Compensación Ambiental (περιφερειακός νόμος 8/2009, της 22ας Δεκεμβρίου 2009, περί ρύθμισης της εκμετάλλευσης της αιολικής ενέργειας στη Γαλικία, καθώς και θέσπισης της αιολικής εισφοράς και σύστασης του Ταμείου Περιβαλλοντικής Αντιστάθμισης, στο εξής: περιφερειακός νόμος 8/2009) (άρθρα 33 και 34): δημοσιεύθηκε στην Diario Oficial de Galicia (Επίσημη Εφημερίδα της Γαλικίας) αριθ. 252, της 29ης Δεκεμβρίου 2009.

Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, και κατά τα προβλεπόμενα στο ενημερωτικό σημείωμα σχετικά με τη διαδικασία υποβολής προδικαστικών ερωτημάτων από τα εθνικά δικαστήρια (2009/C 297/01), που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 5ης Δεκεμβρίου 2009, σε σχέση με τις αρμοδιότητες που ανατίθενται στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το άρθρο 19, παράγραφος 3, στοιχείο β', της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και το άρθρο 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει προδικαστικά ερωτήματα βασισμένα στις ακόλουθες παρατηρήσεις.

#### ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ

1. Το αιτούν δικαστήριο καλείται να αποφανθεί επί της νομιμότητας της απόφασης, της 30ής Ιουνίου 2022, του Director xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais de la Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Empresa e Innovación (Γενικού Διευθυντή Ενεργειακού Σχεδιασμού και Φυσικών Πόρων της Πρώτης Αντιπροεδρίας και του Περιφερειακού Υπουργείου Οικονομίας, Επιχειρήσεων και Καινοτομίας), με την οποία χορηγήθηκαν στην εμπορική εταιρία «Eurus Desarrollos Renovables, S. L. U.» η προηγούμενη διοικητική άδεια και η άδεια κατασκευής των εγκαταστάσεων του αιολικού πάρκου «A Raña III», που βρίσκεται στον Δήμο Mazaricos (A Coruña). Προς τούτο, το αιτούν δικαστήριο πρέπει να κρίνει αν η εγχώρια (εθνική και περιφερειακή) νομοθεσία είναι σύμφωνη προς την επιταγή του άρθρου 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον, όσον αφορά την υποχρέωση της Διοίκησης να παράσχει στους ενδιαφερομένους δικαίωμα ακρόασης μετά την έκδοση των τομεακών εκθέσεων.

#### ΑΠΟΔΕΛΕΙΓΜΕΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

2. Στις 22 Δεκεμβρίου 2017 η εμπορική εταιρία «Eurus Desarrollos Renovables, S. L. U.» ζήτησε από την Αυτόνομη Κοινότητα της Γαλικίας τη χορήγηση προηγούμενης διοικητικής άδειας και άδειας κατασκευής των εγκαταστάσεων του αιολικού πάρκου «A Raña III», που βρίσκεται στον Δήμο Mazaricos (A Coruña), υποβάλλοντας προς τούτο πλείονα έγγραφα, περιλαμβανομένης της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

3. Μετά την εκπόνηση των πρώτων προκαταρκτικών εκθέσεων, πραγματοποιήθηκε η διαδικασία ενημέρωσης του κοινού για διάστημα 30 ημερών, κατά τη διάρκεια της οποίας υποβλήθηκαν διάφορες παρατηρήσεις.
4. Συγχρόνως, συγκεντρώθηκαν οι τομεακές εκθέσεις των αρμόδιων φορέων στους τομείς, μεταξύ άλλων, των δασών, των υδάτων, της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, του τουρισμού, της υγείας, της ηλεκτρικής ενέργειας και της αεροπορικής ασφάλειας.
5. Στο πέρας της διαδικασίας εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στις 17 Ιουνίου 2022 η Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostenibilidade e Cambio Climático (Γενική Διεύθυνση Ποιότητας του Περιβάλλοντος, Βιωσιμότητας και Κλιματικής Αλλαγής, Γαλικία) εξέδωσε τη δήλωση περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
6. Τέλος, μετά την υποβολή από τον κύριο του έργου των τεχνικών εγγράφων που του ζητήθηκαν, στις 30 Ιουνίου 2022 η Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais de la Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Empresa e Innovación (Γενική Διεύθυνση Ενεργειακού Σχεδιασμού και Φυσικών Πόρων της Πρώτης Αντιπροεδρίας και του Περιφερειακού Υπουργείου Οικονομίας, Επιχειρήσεων και Καινοτομίας) χορήγησε στον κύριο του έργου την προηγούμενη διοικητική άδεια και την άδεια κατασκευής των εγκαταστάσεων του σχεδίου έργου του αιολικού πάρκου «A Raña III».
7. Κατά της ως άνω απόφασης χορήγησης των αδειών η οικολογική ένωση «Petón do Lobo» άσκησε διοικητική προσφυγή, επί της οποίας δεν εκδόθηκε απόφαση.
8. Κατά της τεκμαιρόμενης απορριπτικής απόφασης της διοικητικής προσφυγής, η προμνησθείσα οικολογική ένωση άσκησε ένδικη προσφυγή ενώπιον του παρόντος τμήματος του Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Ανώτερου Δικαστηρίου Γαλικίας), με αίτημα την ακύρωση της απόφασης της 30ής Ιουνίου 2022 με την οποία χορηγήθηκαν οι άδειες. Ένας από τους λόγους ακυρώσεως που προβλήθηκαν με την προσφυγή βασίστηκε στην απόφαση του παρόντος τμήματος της 14ης Ιανουαρίου 2022 (PO 7419/2020), με την οποία εξετάστηκε υπόθεση στην οποία, όπως και στην υπό κρίση υπόθεση, δεν παρασχέθηκε στους ενδιαφερομένους δικαίωμα ακρόασης μετά την έκδοση των τομεακών εκθέσεων, λόγος για τον οποίο αποφασίστηκε η ακύρωση της απόφασης με την οποία εγκρίθηκε η υλοποίηση και η εκμετάλλευση του επίμαχου στην υπόθεση εκείνη αιολικού πάρκου. Εν συνεχεία, η προμνησθείσα απόφαση του παρόντος τμήματος αναιρέθηκε με την απόφαση του Tribunal Supremo (Ανωτάτου Δικαστηρίου, Ισπανία) της 21ης Δεκεμβρίου 2023 (αίτηση αναιρέσεως 3303/2022).

#### ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

9. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, του εθνικού νόμου 27/2006, της 18ης Ιουλίου 2006, περί ρυθμίσεως των δικαιωμάτων πρόσβασης στις πληροφορίες,

συμμετοχής του κοινού και πρόσβασης στη δικαιοσύνη σε περιβαλλοντικές υποθέσεις, ορίζει ότι ενδιαφερόμενος είναι:

«α) κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο σε σχέση με το οποίο συντρέχει οποιαδήποτε από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 31 του Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de régimen jurídico de las administraciones públicas y del procedimiento administrativo común (νόμου 30/1992, της 26ης Νοεμβρίου 1992, περί του νομικού καθεστώτος των δημόσιων αρχών και της κοινής διοικητικής διαδικασίας)» [νυν άρθρο 4 του Ley 39/2015, de 1 de octubre, del procedimiento administrativo común de las administraciones públicas (νόμου 39/2015, της 1ης Οκτωβρίου 2015, περί της κοινής διοικητικής διαδικασίας των δημόσιων αρχών)]·

b) κάθε νομικό πρόσωπο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 23 του παρόντος νόμου».

10. Το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε, του εθνικού νόμου 27/2006 αναγνωρίζει το δικαίωμα «αποτελεσματικής και πραγματικής συμμετοχής, κατά τα προβλεπόμενα στην εφαρμοστέα νομοθεσία, στις διοικητικές διαδικασίες που διεξάγονται για τη χορήγηση των αδειών που διέπονται από τη νομοθεσία σχετικά με την πρόληψη και τον ολοκληρωμένο έλεγχο της ρύπανσης, για τη χορήγηση των διοικητικών εγγράφων που ρυθμίζονται από τη νομοθεσία για τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς και για την έκδοση των δηλώσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων που ρυθμίζονται από τη νομοθεσία σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, καθώς και στις διαδικασίες σχεδιασμού που προβλέπονται στη νομοθεσία για τα ύδατα και στη νομοθεσία σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων των σχεδίων και των προγραμμάτων στο περιβάλλον».

11. Το άρθρο 16, παράγραφος 2, του εθνικού νόμου 27/2006 επιβάλλει στις δημόσιες αρχές που διεξάγουν διαδικασίες σχετικές με το περιβάλλον την υποχρέωση να προσδιορίζουν, «επαρκώς νωρίτερα, ώστε να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματική συμμετοχή στη διαδικασία, το κοινό που έχει την ιδιότητα ενδιαφερομένου να μετάσχει στις διαδικασίες που μνημονεύονται στην προηγούμενη παράγραφο» (περιλαμβανομένων των διαδικασιών υποβολής παρατηρήσεων και γνώμων που μπορούν να ληφθούν υπόψη).

12. Τα άρθρα 36 και 37 του εθνικού νόμου 21/2013 αφορούν τη διαδικασία ενημέρωσης του κοινού για το σχέδιο έργου και τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, καθώς και την ταυτόχρονη διαβούλευση «με τις θιγόμενες δημόσιες αρχές και τους ενδιαφερομένους σχετικά με τις ενδεχόμενες σημαντικές επιπτώσεις του σχεδίου έργου», αντιστοίχως, σε αμφότερες τις περιπτώσεις εντός ελάχιστου διαστήματος τριάντα εργάσιμων ημερών.

13. Στο άρθρο 37, παράγραφος 2, του εθνικού νόμου 21/2013 παρατίθενται οι αιτιολογημένες εκθέσεις τις οποίες πρέπει υποχρεωτικώς να ζητεί ο φορέας έγκρισης ή αδειοδότησης και οι οποίες είναι:

«α) έκθεση του αρμόδιου για θέματα περιβάλλοντος φορέα στην αυτόνομη κοινότητα στην οποία βρίσκεται από εδαφικής απόψεως το σχέδιο έργου·

- b) έκθεση σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά, κατά περίπτωση·
- c) έκθεση των αρμόδιων φορέων για θέματα υδρολογικού σχεδιασμού και δημόσιων υδάτινων πόρων, καθώς και ποιότητας των υδάτων, κατά περίπτωση·
- d) έκθεση σχετικά με τον δημόσιο χερσαίο θαλάσσιο τομέα και τις θαλάσσιες στρατηγικές, κατά περίπτωση [...]
- e) προκαταρκτική έκθεση του αρμόδιου για θέματα ραδιολογικών επιπτώσεων φορέα, κατά περίπτωση·
- f) έκθεση των αρμόδιων φορέων για την πρόληψη και τη διαχείριση κινδύνων από σοβαρά ατυχήματα ή καταστροφές, εφόσον συντρέχει περίπτωση·
- g) έκθεση σχετικά με τη συμβατότητα του σχεδίου έργου με τον υδρολογικό σχεδιασμό ή τον σχεδιασμό της θαλάσσιας οριοθέτησης, κατά περίπτωση·
- h) έκθεση του Υπουργείου Άμυνας, σε περίπτωση που το σχέδιο έργου έχει επιπτώσεις σε περιοχές ενδιαφέροντος για την εθνική άμυνα και εκτάσεις γης, κατασκευές ή εγκαταστάσεις, περιλαμβανομένων των ζωνών προστασίας τους, που προορίζονται για την εθνική άμυνα· [...]
- i) έκθεση των αρμόδιων για θέματα δημόσιας υγείας φορέων, κατά περίπτωση.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, οι αυτόνομες κοινότητες μπορούν να καθορίσουν τον υποχρεωτικό χαρακτήρα οποιασδήποτε άλλης έκθεσης πέραν των προπαρατεθεισών.»

14. Το άρθρο 38 του εθνικού νόμου 21/2013 αφορά την περίπτωση της τροποποίησης του σχεδίου έργου ή της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, με αποτέλεσμα την εκ νέου διεξαγωγή της ενημέρωσης του κοινού και διαβουλεύσεων. Συγκεκριμένα, οι παράγραφοι 1 και 2 ορίζουν τα εξής:

«1. Εντός μέγιστης προθεσμίας τριάντα εργάσιμων ημερών από την ολοκλήρωση των διαδικασιών ενημέρωσης του κοινού και διαβούλευσης με τις θιγόμενες δημόσιες αρχές και τους ενδιαφερομένους, ο φορέας έγκρισης ή αδειοδότησης παραδίδει στον κύριο του έργου τις εκθέσεις και τις παρατηρήσεις που έλαβε, προκειμένου ο κύριος του έργου να τις λάβει υπόψη κατά τη σύνταξη, ενδεχομένως, της νέας εκδοχής του σχεδίου έργου και στη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

2. Εάν, ως αποτέλεσμα της διαδικασίας ενημέρωσης του κοινού και διαβούλευσης με τις θιγόμενες δημόσιες αρχές και τους ενδιαφερομένους, ο κύριος του έργου ενσωματώσει στο σχέδιο έργου ή στη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων τροποποιήσεις που συνεπάγονται σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις διαφορετικές από τις αρχικώς προβλεφθείσες, διεξάγεται νέα διαδικασία ενημέρωσης του κοινού και διαβουλεύσεων κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 36 και 37, η οποία, εν πάση περιπτώσει, προηγείται της κατάρτισης της δήλωσης περιβαλλοντικών επιπτώσεων.»

15. Το άρθρο 33 του περιφερειακού νόμου 8/2009 αφορά τη διεξαγωγή της διαδικασίας για τη χορήγηση της προηγούμενης διοικητικής άδειας και της άδειας κατασκευής αιολικών πάρκων στην Αυτόνομη Κοινότητα της Γαλικίας και, στις παραγράφους 10, 11, 12 και 15, ορίζει τα εξής:

*«10. Η αρμόδια για τη διαδικασία υπηρεσία ενημερώνει συγχρόνως το κοινό για το σχέδιο υλοποίησης και τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε περίπτωση συνήθους εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, μέσω της δημοσίευσής τους στην “Επίσημη Εφημερίδα της Γαλικίας”, καθώς και στον διαδικτυακό τόπο του αρμόδιου για την ενέργεια περιφερειακού υπουργείου. [...]*

*11. Κατά τη διάρκεια του καθορισμένου χρονικού διαστήματος, κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο, οντότητα ή οργανισμός μπορεί να υποβάλει τις παρατηρήσεις που εκτιμά σκόπιμες ή να ζητήσει να εξετάσει τον φάκελο και τα τεχνικά έγγραφα ή το συμφωνηθέν μέρος των τεχνικών εγγράφων. Οι υποβληθείσες παρατηρήσεις διαβιβάζονται στον αιτούντα, προκειμένου να απαντήσει επί του περιεχομένου τους και να διαβιβάσει την απάντησή του στην αρμόδια για τη διαδικασία υπηρεσία εντός μέγιστης προθεσμίας δεκαπέντε ημερών.*

*12. Συγχρόνως με τη διαδικασία ενημέρωσης του κοινού, η αρμόδια για τη διαδικασία υπηρεσία διενεργεί την ακρόαση και τις διαβουλεύσεις με τις θιγόμενες δημόσιες αρχές και τους ενδιαφερομένους, ζητώντας, τουλάχιστον, τις υποχρεωτικές εκθέσεις που μνημονεύθηκαν για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και παρέχοντας δικαίωμα ακρόασης στους θιγόμενους δήμους. [...]*

*15. Η αρμόδια για τη διαδικασία υπηρεσία διαβιβάζει στον κύριο του έργου τις εκθέσεις και τις παρατηρήσεις που έλαβε για σκοπούς συμμόρφωσης ή/και συνεκτίμησης κατά τη σύνταξη του σχεδίου υλοποίησης και της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ώστε ο κύριος του έργου να προβεί στις τροποποιήσεις και τις προσαρμογές κάθε επιμέρους εγγράφου. Ο κύριος του έργου διαθέτει μέγιστη προθεσμία ενός μήνα για να υποβάλει τα οριστικά έγγραφα προκειμένου να συνεχιστεί η διαδικασία. [...]*»

*16. Τέλος, το άρθρο 34, παράγραφος 1, του περιφερειακού νόμου 8/2009 ορίζει ότι «[μ]ετά τη διεξαγωγή της διοικητικής διαδικασίας αδειοδότησης και της απόδειξης εκ μέρους του αιτούντος της πρόσβασης και της εξασφάλισης του σημείου σύνδεσης στο δίκτυο μεταφορών ή στο δίκτυο διανομής, κατά περίπτωση, η αρμόδια γενική διεύθυνση στον τομέα της ενέργειας εκδίδει απόφαση σχετικά με τη χορήγηση της προηγούμενης διοικητικής άδειας και της άδειας κατασκευής του αιολικού πάρκου, εντός μέγιστης προθεσμίας δύο μηνών από την παραλαβή της πλήρους τεκμηρίωσης από το αρμόδιο όργανο προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία».*

#### ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

17. Άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 2011/92/ΕΕ, ειδικότερα στοιχεία β', δ' και ε', στα οποία ο κύριος του έργου, το κοινό και το ενδιαφερόμενο κοινό ορίζονται ως εξής:

«β) “κύριος του έργου”: είτε ο υποβάλλον αίτηση για άδεια που αφορά σχέδιο ιδιωτικού έργου, είτε η δημόσια αρχή που αναλαμβάνει την πρωτοβουλία για ένα σχέδιο έργου· [...]

δ) “κοινό”: ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα καθώς και, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική, οι ενώσεις, οι οργανώσεις και οι ομάδες αυτών·

ε) “ενδιαφερόμενο κοινό”: το κοινό το οποίο θίγεται ή ενδέχεται να θιγεί ή του οποίου διακυβεύονται συμφέροντα από τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σχετικά με το περιβάλλον που αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφος 2. Για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που προάγουν την προστασία του περιβάλλοντος και ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις οι οποίες καθορίζονται από την οικεία εθνική νομοθεσία, θεωρούνται ότι έχουν συμφέροντα που διακυβεύονται· [παραλειπόμενα]».

18. Άρθρο 6 της οδηγίας 2011/92/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε εν μέρει με την οδηγία 2014/52/ΕΕ, ειδικότερα οι παράγραφοι 1, 2, 3, στοιχείο β', 4, 5 και 7, που έχουν ως εξής:

«1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι οι αρχές τις οποίες ενδέχεται να αφορά το έργο, λόγω της ειδικής τους αρμοδιότητας επί θεμάτων περιβάλλοντος ή λόγω τοπικής και περιφερειακής αρμοδιότητας, έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν τη γνώμη τους για τις πληροφορίες που παρέχει ο κύριος του έργου και για την αίτηση χορήγησης άδειας, λαμβάνοντας υπόψη, εφόσον χρειάζεται, τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 8α παράγραφος 3. Προς τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη ορίζουν τις αρχές των οποίων πρέπει να ζητείται η γνώμη, εν γένει ή κατά περίπτωση. [...]

2. Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική συμμετοχή του ενδιαφερομένου κοινού στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, το κοινό ενημερώνεται μέσω διαδικτύου και με δημόσιες ανακοινώσεις ή με άλλα πρόσφορα μέσα σχετικά με τα κάτωθι ζητήματα, εγκαίρως όσον αφορά τις διαδικασίες λήψης περιβαλλοντικών αποφάσεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 και, το αργότερο, μόλις οι πληροφορίες μπορούν να παρασχεθούν ευλόγως: [...]

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, σε εύλογο χρονικό διάστημα, τίθενται στη διάθεση του ενδιαφερομένου κοινού τα ακόλουθα: [...] β) σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, οι κύριες εκθέσεις και συμβουλές που παρέχονται στην αρμόδια αρχή ή αρχές κατά το χρόνο που το ενδιαφερόμενο κοινό ενημερώνεται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου· [...]

4. Στο ενδιαφερόμενο κοινό παρέχονται έγκαιρα και πραγματικά δυνατότητες να συμμετάσχει στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σχετικά με το περιβάλλον που αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφος 2 και, για τον σκοπό αυτό, έχει το δικαίωμα να διατυπώνει παρατηρήσεις και γνώμες, όταν όλες οι επιλογές είναι ακόμη δυνατές, στην αρμόδια αρχή ή αρχές πριν από τη λήψη της απόφασης για τη συναίνεση ανάπτυξης [(άδεια)].



5. Οι αναλυτικές ρυθμίσεις για την ενημέρωση του κοινού (παραδείγματος χάριν, με τοιχοκόλληση σε ορισμένη ακτίνα ή δημοσίευση στις τοπικές εφημερίδες) και για τη διαβούλευση με το ενδιαφερόμενο κοινό (παραδείγματος χάριν, με την υποβολή γραπτών προτάσεων ή τη διενέργεια δημοσκοπήσεων) καθορίζονται από τα κράτη μέλη. [...]

7. Τα χρονοδιαγράμματα διαβούλευσης με το ενδιαφερόμενο κοινό για τη μελέτη εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 είναι ελάχιστης διάρκειας 30 ημερών.»

#### ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2011/92/ΕΕ

19. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι το άρθρο 6 της οδηγίας 2011/92/ΕΕ επιβάλλει, στους φορείς που αποφαινόμενοι επί αιτήσεων χορήγησης αδειών με περιβαλλοντικές επιπτώσεις, την υποχρέωση να διεξάγουν προηγουμένως τρεις διαδικασίες: οι δύο πρώτες διαδικασίες –σε σχέση με τις οποίες δεν καθορίζεται χρονολογική σειρά– αφορούν την παροχή δικαιώματος ακρόασης στο κοινό, γενικώς, σχετικά με το σχέδιο έργου και τη συγκέντρωση των τομεακών εκθέσεων των αρμόδιων φορέων σε διάφορους τομείς: η τρίτη διαδικασία διεξάγεται σε επόμενο στάδιο, καθότι συνίσταται στη διαβίβαση των κύριων τομεακών εκθέσεων στους ενδιαφερομένους (δηλαδή όχι μόνο στον κύριο του έργου) προκειμένου να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους πριν από τη λήψη της απόφασης.

20. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά επίσης ότι τα άρθρα 36, 37 και 38 του εθνικού νόμου 21/2013 και τα άρθρα 33 και 34 του περιφερειακού νόμου 8/2009 πληρούν τις απαιτήσεις περί παροχής δικαιώματος ακρόασης στο κοινό, γενικώς, και συγκέντρωσης των τομεακών εκθέσεων, πλην όμως δεν προβλέπουν τη διαβίβαση των εν λόγω εκθέσεων στους ενδιαφερομένους προκειμένου να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους. Οι ως άνω διατάξεις προβλέπουν μόνον τη διαβίβαση των εκθέσεων και των παρατηρήσεων στον κύριο του έργου και την εκ νέου διεξαγωγή διαδικασίας ενημέρωσης του κοινού και διαβουλεύσεων, εάν ο κύριος του έργου τροποποιήσει το σχέδιο έργου κατά τρόπο ώστε να επέρχονται νέες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, πλην όμως δεν προβλέπει τη συγκεκριμένη ακρόαση των ενδιαφερομένων σχετικά με τις κύριες τομεακές εκθέσεις, όπως επιτάσσει το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2011/92/ΕΕ.

#### ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΩΝ

21. Η προσφεύγουσα παραπέμπει στην απόφαση του παρόντος Sala de lo Contencioso-Administrativo del Tribunal Superior de Justicia de Galicia (τμήματος διοικητικών διαφορών του Ανώτερου Δικαστηρίου Γαλικίας) της 21ης Ιανουαρίου 2022 (που εκδόθηκε στην υπόθεση ΡΟ 7419/2020), με την οποία, σε ανάλογη περίπτωση και βάσει της ίδιας εθνικής και περιφερειακής νομοθεσίας, το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι η συγκεκριμένη νομοθεσία είναι αντίθετη προς την απαίτηση του άρθρου 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2011/92/ΕΕ, η οποία έχει

«σαφές αποτέλεσμα» επιβάλλοντας την υποχρέωση να τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερομένων οι κύριες τομεακές εκθέσεις που έχουν εκδοθεί, ώστε οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμα που τους αναγνωρίζεται στο άρθρο 6, παράγραφος 4, της ίδιας οδηγίας, να υποβάλουν παρατηρήσεις και να μετάσχουν στη διαδικασία λήψης απόφασης σχετικά με την αίτηση αδειοδότησης του σχεδίου έργου, πριν από την έκδοση της εν λόγω απόφασης.

22. Αντιθέτως, οι καθών (η διοίκηση της Αυτόνομης Κοινότητας της Γαλικίας και ο κύριος του έργου) επικαλούνται την απόφαση του Sala de lo Contencioso-Administrativo del Tribunal Supremo (τμήματος διοικητικών διαφορών του Ανωτάτου Δικαστηρίου) της 21ης Δεκεμβρίου 2023 (αίτηση αναιρέσεως αριθ. 3303/2022), με την οποία αναιρέθηκε η προμνησθείσα απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2022, καθότι το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) έκρινε ότι η οδηγία 2011/92/ΕΕ παρέχει στα κράτη μέλη διάφορες διαδικαστικές επιλογές σχετικά με τον χρόνο πραγματοποίησης της ενημέρωσης του κοινού και τις διαβουλεύσεις με τις αρχές, ο δε εθνικός νόμος 21/2013 συμμορφώνεται προς τη σχετική απαίτηση.

#### Η ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ ΑΙΤΟΥΝΤΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

23. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η υποχρέωση που το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2011/92/ΕΕ επιβάλλει στα κράτη μέλη είναι σαφής: τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι κύριες τομεακές εκθέσεις τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερομένων προκειμένου να ασκήσουν το δικαίωμα που τους αναγνωρίζεται στο άρθρο 6, παράγραφος 4, της ίδιας οδηγίας, δηλαδή να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους πριν από τη λήψη της απόφασης για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, εντός χρονικού διαστήματος τουλάχιστον 30 ημερών.

24. Είναι αληθές ότι στην αιτιολογική σκέψη 21 της οδηγίας 2014/52/ΕΕ επισημαίνεται ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν «διάφορες επιλογές για την εφαρμογή της οδηγίας 2011/92/ΕΕ όσον αφορά την ενσωμάτωση των εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων στις εθνικές διαδικασίες», και τούτο σημαίνει ότι «τα στοιχεία των εν λόγω εθνικών διαδικασιών» ενδέχεται να ποικίλλουν, πλην όμως ένα ζήτημα είναι η δυνατότητα που παρέχεται στα κράτη μέλη να χαράξουν τη διαδικαστική πορεία για την εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας και διαφορετικό ζήτημα είναι η ευχέρεια παράλειψης οποιασδήποτε διαδικασίας, όπως η διάθεση στους ενδιαφερομένους ή στους θιγόμενους (που δεν είναι μόνον ο κύριος του έργου) των κύριων εκθέσεων που έχουν εκδοθεί, προκειμένου να υποβάλουν παρατηρήσεις πριν από τη λήψη απόφασης για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

25. Για τον λόγο αυτόν, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι τα άρθρα 36, 37 και 38 του εθνικού νόμου 21/2013 και τα άρθρα 33 και 34 του περιφερειακού νόμου 8/2009 ενδέχεται να μην μεταφέρουν ορθώς στην εθνική έννομη τάξη τις απαιτήσεις του άρθρου 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2011/92/ΕΕ, στο μέτρο που, μολονότι παρέχουν δικαίωμα ακρόασης στον κύριο του έργου μέσω των διαδικασιών ενημέρωσης του κοινού και παροχής των τομεακών εκθέσεων,

στερούν από το ενδιαφερόμενο κοινό που ορίζεται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο ε', της ίδιας οδηγίας το δικαίωμα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του πριν από την έκδοση της απόφασης της αρμόδιας αρχής σχετικά με την αίτηση αδειοδότησης του σχεδίου έργου (άρθρο 6, παράγραφος 4, της ίδιας οδηγίας).

Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα ακόλουθα τρία:

### **ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ**

1. Ποια είναι η έννοια της φράσης «κύριες εκθέσεις και συμβουλές» του άρθρου 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2011/92/ΕΕ;

2. Είναι οι εκθέσεις που παρατίθενται στο άρθρο 37, παράγραφος 2, του εθνικού νόμου 21/2013, τις οποίες πρέπει να ζητήσει ο φορέας έγκρισης ή αδειοδότησης, αυτές που μνημονεύονται στο άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2011/92/ΕΕ;

3. Συνάδουν τα άρθρα 36, 37 και 38 του εθνικού νόμου 21/2013 και τα άρθρα 33 και 34 του περιφερειακού νόμου 8/2009 με την υποχρέωση που επιβάλλεται στα κράτη μέλη, με το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2011/92/ΕΕ, να διασφαλίζουν ότι οι κύριες τομεακές εκθέσεις που εκδίδονται τίθενται στη διάθεση του ενδιαφερόμενου κοινού, προκειμένου να μπορέσει να ασκήσει το δικαίωμα που του αναγνωρίζεται στο άρθρο 6, παράγραφος 4, της ίδιας οδηγίας, δηλαδή να υποβάλει παρατηρήσεις και να μετάσχει, κατά τη διάρκεια ελάχιστου χρονικού διαστήματος 30 ημερών, στη διαδικασία λήψης απόφασης σχετικά με την αίτηση χορήγησης άδειας για το σχέδιο έργου, πριν από την έκδοση της εν λόγω απόφασης;

### **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**

1. Οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (απόσπασμα).

2. Οδηγία 2014/52/ΕΕ, της 16ης Απριλίου 2014, για την τροποποίηση της ως άνω οδηγίας (απόσπασμα).

3. Ley 27/2006, de 18 de julio, por la que se regulan los derechos de acceso a la información, de participación pública y de acceso a la justicia en materia de medio ambiente (νόμος 27/2006, της 18ης Ιουλίου 2006, περί ρυθμίσεως των δικαιωμάτων πρόσβασης στις πληροφορίες, συμμετοχής του κοινού και πρόσβασης στη δικαιοσύνη σε περιβαλλοντικές υποθέσεις).

4. Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental (νόμος 21/2013, της 9ης Δεκεμβρίου 2013, περί εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων).

5. Ley 8/2009, de 22 de diciembre, por la que se regula el aprovechamiento eólico en Galicia y se crean el canon eólico y el Fondo de Compensación Ambiental

(νόμος 8/2009, της 22ας Δεκεμβρίου 2009, περί ρύθμισης της εκμετάλλευσης της αιολικής ενέργειας στη Γαλικία καθώς και θέσπισης της αιολικής εισφοράς και σύστασης του Ταμείου Περιβαλλοντικής Αντιστάθμισης).

6. Απόφαση του Sala de lo Contencioso-Administrativo del Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Ανώτερου Δικαστηρίου Γαλικίας, τμήμα διοικητικών διαφορών) της 21ης Ιανουαρίου 2022 (PO 7419/2020).

7. Απόφαση του Sala de lo Contencioso-Administrativo del Tribunal Supremo (Ανωτάτου Δικαστηρίου, τμήμα διοικητικών διαφορών, Ισπανία) της 21ης Δεκεμβρίου 2023 (αίτηση αναιρέσεως 3303/2022).

[παραλειπόμενα] [τελικές διαδικαστικές διατυπώσεις και υπογραφές των δικαστών].

[παραλειπόμενα] [διατάξεις σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα]